

Souhrnná teritoriální informace:

Bahrajn

Zastupitelský úřad 30. 5. 2021 10:42

Bahrajnské království představuje pro ČR poměrně malý trh se 1,6 mil obyvatel a s přesahem na trhy států GCC (Rada pro spolupráci v Perském zálivu – SAU, ARE, OMN, KWT, QAT, BHR). Tento trh se vyznačuje vyšší kupní silou a uplatní se na něm především kvalitní moderní zboží. Bahrajn je všeobecně považován za nejchudší zemi z GCC, HDP na obyvatele však dosahuje 23 504 USD (dle WB 2019). To mimochodem odpovídá úrovni ČR (23 490 USD / obyv).

Bahrajn je konstituční monarchií. Nejvyšším představitelem je král Hamad bin Isa Al Khalifa. Následníkem krále, předsedou vlády a nejvyšším velitelem ozbrojených sil je korunní princ Salman bin Hamad bin Isa Al Khalifa. Poradní roli v zemi má dvoukomorový parlament, v němž zasedá 40 volených (dolní komora / Majlis Al-Nuwab) a 40 králem jmenovaných poslanců (horní komora / Majlis Al-Shura).

Hlavními pilíři hospodářství jsou ropný průmysl, bankovníctví a turistický ruch. Podíl služeb na HDP dosahuje 60%, průmysl 39% a zemědělství 0,5%. Hlavní obory představují zpracování a rafinace ropy, tavení hliníku, peletizace železa, výroba hnojiv, islámské a offshore bankovníctví, pojišťovnictví, opravy lodí a cestovní ruch. Obchodní zvyklosti jsou stejné jako v ostatních zemích GCC. Úvěrový rating země je v kategorii „vysoce spekulativní“ (tj. B+ u S&P a Fitch, B2 u Moodys) s „negativním výhledem“, zadlužení přesáhlo v roce 2020 úroveň 133% HDP.

Základní údaje	
Hlavní město	Manama
Počet obyvatel	1,64 mil
Jazyk	Arabština
Náboženství	Islám
Státní zřízení	království
Hlava státu	Hamad bin Isa Al Khalifa
Hlava vlády	Salman bin Hamad Al Khalifa
Název měny	BHD (bahrajnský dinár)
Cestování	
Časový posun	GMT+3
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Juraj Koudelka, riyadh@embassy.mzv.cz
Ekonomický úsek	commerce_riyadh@mzv.cz
Konzulární úsek	consulate_riyadh@mzv.cz
CzechTrade	michal.nedelka@czechtrade.cz, www.czechtrade.ae
Czechinvest	
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	40,9
Hospodářský růst (%)	2,7
Inflace (%)	1,0
Nezaměstnanost (%)	4,9

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu je Království Bahrajn. Státní zřízení je dědičná konstituční monarchie. Nejvyšším představitelem země je jeho královská výsost Hamad bin Isa Al Khalifa. Následníkem krále, předsedou vlády a nejvyšším velitelem ozbrojených sil je nejstarší syn krále - korunní princ Salman bin Hamad bin Isa Al Khalifa. Předsedu vlády jmenuje panovník. Nejvyšším zákonem je ústava z roku 2002, jejíž změna vyžaduje dvouřetinovou většinu hlasů členů obou komor parlamentu a souhlas krále. Státním náboženstvím je islám, oficiálním jazykem arabština. Spíše poradní roli v zemi má dvoukomorový parlament, v němž zasedá 40 volených (dolní komora / Majlis Al-Nuwab) a 40 králem jmenovaných poslanců (horní komora / Majlis Al-Shura). V zemi nejsou politické strany. Právní systém je směsí islámského práva (šaría), anglického obecného práva, egyptského občanského, trestního a obchodního zákoníku a zvykového práva.

Složení kabinetu:

- 1 předseda vlády: Salman bin Hamad bin Isa Al Khalifa
- 1 místopředseda vlády: Mohammed bin Mubarak Al Khalifa
- 1 místopředseda vlády: Ali bin Khalifa Al Khalifa
- 1 místopředseda vlády: Jawad bin Salem Al Arrayed
- 1 místopředseda vlády: Khalid bin Abdulla Al Khalifa
- 1 ministr pro záležitosti kabinetu: Mohammed bin Ebrahim Al Mutawa
- 1 ministr vnitra: Rashid bin Abdulla Al Khalifa
- 1 ministr zahraničních věcí: Abdullatif bin Rashid Al Zayani
- 1 ministr financí a národního hospodářství: Salman bin Khalifa Al Khalifa
- 1 ministr školství: Majid bin Ali Al Nuaimi
- 1 ministr elektřiny a vody: Wael bin Nasser Al Mubarak
- 1 ministr spravedlnosti, islámských záležitostí a nadací: Khalid bin Ali bin Abdulla Al Khalifa
- 1 ministr veřejných prací, obcí a regionálního rozvoje: Essam bin Abdulla Khalaf
- 1 ministr práce a sociálního rozvoje: Jameel bin Mohammed Ali Humaidan
- 1 ministr dopravy a telekomunikací: Kamal bin Ahmed Mohammed
- 1 ministr pro otázky bydlení: Bassem bin Yacoub Al Hamer
- 1 ministr pro záležitosti parlamentu: Ghanim bin Fadhel Al Buainain
- 1 ministryně zdravotnictví: Faeqa bint Saeed Al-Saleh
- 1 ministr mládeže a sportu: Aymen Tawfiq Almoayyed
- 1 ministr obrany: Abdullah Bin Hassan Al Noaimi
- 1 ministr průmyslu, obchodu a cestovního ruchu: Zayed bin Rashid Al Zayani
- 1 ministr informací: Ali bin Mohammed Al-Rumaihi
- 1 ministr ropného průmyslu: Mohammed bin Khalifa Al Khalifa

1.2 Zahraniční politika země

Bahrajn hraje v zahraniční politice skromnou a umírněnou roli. Zastává pozice sousedních zemí především KSA a UAE. V otázkách mírového procesu na Blízkém východě a palestinských práv Bahrajn zastává názor Ligy arabských států. V roce 2020 Bahrajn uzavřel dohodu o normalizaci vztahů s Izraelem (Abraham Accords: Declaration of Peace, Cooperation, and Constructive Diplomatic and Friendly Relations). V hospodářských otázkách se Bahrajn prezentuje jako strategický obchodní (respektive finanční) uzel v širším regionu Blízkého východu a Perského zálivu. Největšími exportními trhy pro bahrajnské zboží v roce 2019 (před pandemií) byly UAE, KSA, Japonsko a USA, nejvíce dováží z UAE, Číny, KSA a USA.

1.3 Obyvatelstvo

V Bahrajnu dlouhodobě žije okolo 1,6 mil obyvatel. Jde především o obyvatele Bahrajnu (46%), obyvatele asijských zemí (45,5%), ostatních arabských zemí (4,7%), afrických (1,6%), evropských 1% a dalších (1,2%) zemí. Co do náboženského složení jde převážně o muslimy (74%), křesťany 9%, a ostatní náboženství 17%. Populace hovoří arabsky (oficiální jazyk), anglicky, persky a urdsky. Populace je celkově mladá, přes 1/3 má do 24 let a převládají v ní muži (v pracovně aktivním věku 25-64let se poměr mužů k ženám blíží 2:1).

- 1 0-14 let: 18,45% (muži 141 039 / ženy 136 687)
- 1 15-24 let: 15,16% (muži 129 310 / ženy 98 817)
- 1 25-54 let: 56,14% (muži 550 135 / ženy 294 778)
- 1 55-64 let: 6,89% (muži 64 761 / ženy 38 870)
- 1 65 let a více: 3,36% (muži 25 799 / ženy 24 807)

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

V roce 2020 se v důsledku světové hospodářské krize propadl bahrajnský HDP o 5,3%. V následných dvou letech pak má HDP růst rychlostí 2,7 a 2,8% a dorovnat výpadek způsobený světovou krizí. Zadluženost Bahrajnu je velkým problémem, v roce 2020 dosáhla úrovně 133% HDP. Úroveň HDP v běžných cenách dosahovala dle Světové banky (WB) v roce 2019 objemu 38,6 mld USD. Během světové krize v roce 2020 narostl deficit státního rozpočtu na úroveň 17% HDP. V zemi byla v roce 2020 záporná inflace -2,1% a nezaměstnanost 4,1%.

Hlavní obory bahrajnské ekonomiky představují zpracování a rafinace ropy, tavení hliníku, peletizace železa, výroba hnojiv, islámské a offshore bankovníctví, pojišťovnictví, opravy lodí a cestovní ruch. Bahrajn dováží především automobily (848 mil USD), železnou rudu (805 mil USD), šperky (724 mil USD), zlato (445 mil USD) a plynové turbíny (384 mil USD). Na druhou stranu vyváží především rafinovanou ropu (5,51 mld USD), surový hliník (1,85 mld USD), surovou ropu (675 mil USD) a železnou rudu (498 mil USD).

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	1,8	1,8	-5,3	2,7	2,8
HDP/obyv. (USD/PPP)	48 210,8	50 620,0	48 940,0	50 800,0	51 370,0
Inflace (%)	2,1	1,0	-2,1	1,0	1,9
Nezaměstnanost (%)	1,5	1,6	4,1	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	18,0	18,1	12,9	14,9	17,3
Import zboží (mld. USD)	19,1	17,3	13,8	14,6	17,0
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,1	0,9	-0,9	0,3	0,2
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Konkurenceschopnost	50/140	45/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	5/7	5/7	5/7	6/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Ministerstvo financí Bahrajnu počítá s příjmy ve výši 2,4 mld BHD a výdaji 3,6 mld BHD. Tím státní rozpočet pro rok 2021 vykáže deficit ve výši 1,2 mld BHD (3,2 mld USD). Státní rozpočet je založen na předpokladu, že cena ropy bude dosahovat 50 USD/ barel. Podle IMF poklesla bahrajnská ekonomika v roce 2020 o 5,4%, a to v souvislosti s dopady pandemie a světové krize na životně důležitá odvětví, jako je energetika a cestovní ruch. Ministerstvo financí očekává, že ekonomika v roce 2021 poroste o

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-9,6
Veřejný dluh (% HDP)	132,5
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-3,7
Daně	

5%. Rozpočtová situace země však není dobrá, Bahrajn nashromáždil velké množství dluhů od ropného cenového šoku v letech 2014–2015. V roce 2018 pak obdržel finanční pomoci ve výši 10 mld USD od bohatších zemí v GCC. Země proto nastoupila program hospodářských reforem, které jí mají pomoci v průběhu let dosáhnout fiskální rovnováhu. Veřejný dluh v roce 2020 vzrostl na 133% HDP ze 102% v roce 2019, uvádí MMF.

PO	N/A
FO	N/A
DPH	5%

Bahrajnská centrální banka uvádí, že běžný účet platební bilance v roce 2020 skončil deficitem 1,2 mld BHD (v roce 2019 to byl deficit 0,3 mld BHD). Přitom bilance zahraničního obchodu dosáhla přebytek ve výši 1,6 mld BHD (v roce 2019 to byl přebytek 1,1 mld BHD). Bahrajn v roce 2020 dovezl zboží a služby za 9,5 mld BHD a vyvezl za 11,1 mld BHD. Zlaté rezervy zůstávají již řadu let na úrovni 4,67 tun.

2.3 Bankovní systém

Bankovníctví je jedním ze třech pilířů, na kterém stojí hospodářství Bahrajnu (po ropě a turistickém ruchu). Finanční sektor představuje více než 27% HDP země a je také největším zaměstnavatelem v Bahrajnu. Bahrajn je považován za přední finanční centrum v regionu (kterému však směle konkuruje UAE, respektive Dubaj). Bahrajnský bankovní systém se opírá jak o konvenční, tak o islámské banky. Islámské bankovníctví se opírá o několik institucí, které sídlí na Bahrajnu: Účetní a auditorská organizace pro islámské finanční instituce (AAOIFI), Mezinárodní islámský finanční trh (IIFM), Generální rada pro islámské banky a finanční instituce (CIBAFI), Islámská mezinárodní ratingová agentura (IIRA). Ke konci roku 2020 bylo v zemi celkem 376 finančních institucí - 31 retailových bank, 62 velkoobchodních bank, 17 poboček zahraničních bank, 8 dalších bank, 34 pojišťovacích společností, 53 investičních obchodních společností a 86 držitelů speciálních licencí. Před koncem roku 2020 činila aktiva bankovního sektoru více než 212 mld USD, což je více než pětinašobek ročního HDP Bahrajnu.

Hlavním regulátorem finančního trhu v zemi je Centrální banka Bahrajnu (CBB). Právní, regulační a účetní systémy ve finančním sektoru (onshore a offshore) jsou transparentní a v souladu s mezinárodními normami. CBB je také regulátorem kapitálového trhu v zemi. V roce 2019 byla tržní kapitalizace Bahrajnské burzy cenných papírů (BHB) 26,88 mld USD. Kótované cenné papíry BHB zahrnují 44 akcií, 14 dluhopisů (konvenčních i islámských), 34 pokladničních poukázek a 10 fondů. Obchodování probíhá prostřednictvím 12 licencovaných členů a každodenní obchodování probíhá prostřednictvím Automatizovaného obchodního systému.

Článek 40 zákona o centrální bance v Bahrajnu a o finančních institucích z roku 2006 předepisuje, že regulované služby je možné vykonávat pouze s licencí centrální banky. To se týká i osob, které chtějí provozovat činnost pojistitele či pojistného matematika apod. CBB nabízí „jednorázovou“ licenční službu, při níž mohou žadatelé také získat svou obchodní registraci od Ministerstva průmyslu, obchodu a cestovního ruchu prostřednictvím CBB.

Největšími bankami v zemi jsou: Ahli United Bank, Arab Banking Corporation, Albaraka Bank Group, Gulf International Bank a Bank of Bahrain Kuwait.

2.4 Daňový systém

Daňový systém je přehledný a dlouhodobě stabilní. Výhledově je možné očekávat změny (nárůst sazeb či rozšíření daňového základu).

Příjmy PO podnikajících na Bahrajnu se nedaní s výjimkou společností v ropném průmyslu, které jsou daněny sazbou 46%. Daňové úlevy stát neposkytuje. Kapitálové zisky, příjmy FO, mzda, dědictví, ani nemovitosti se nedaní. Platí se paušální daň z převodu nemovitosti (2%, respektive 1,7% pokud úhrada proběhne do 60 dnů od převodu). Spotřební daň se uplatňuje na tabák a energetické nápoje - 100% a na nealkoholické nápoje 50%. Hotely a prvotřídní restaurace platí 10% z hrubého obrátu, tato daň se obvykle přenáší na hosta při placení jeho účtu. Místní daň 10% platí všichni, kdo pronajímají nemovitosti (k podnikání i bydlení) registrovaným cizincům. Sociální odvody se odvozují z měsíčního příjmu zaměstnance, 12% z příjmů odvádí za zaměstnance-Bahrajnce zaměstnavatel a dalších 7% platí zaměstnanec sám. Sociální pojištění kryje důchod, smrt a ztrátu zaměstnání. Za zaměstnané cizince odvádí zaměstnavatel 3% z jeho platu na soc. zabezpečení a zaměstnanec 1% a kryje úrazy zaměstnance.

Základní sazba DPH je 5%, snížená 0%. Snížená se týká např. vývozu, zdravotních služeb, léků, stavebnictví, školních pomůcek a finančních služeb. Registrace k DPH je povinná pro obrát od 37,5 tisíce BHD (cca 2 mil Kč) a dobrovolná pro obrát od 18,75 tisíce BHD (cca 1 mil Kč). Dovozece poskytující zboží bahrajnskému klientovi, který není registrovaný k DPH, se musí registrovat do 30 dní od první dodávky zboží, přičemž není stanovena žádná minimální hodnota dodaného zboží (každý dovoz tak může vyžadovat registraci k DPH). Osoby (FO, PO) s obrátem přes 3 mil BHD musí podávat měsíční hlášení DPH, s obrátem přes 0,1 mil BHD čtvrtletní a ostatní rezidenti Bahrajnu pak roční.

Daňové výkazy se poskytují finanční správě prostřednictvím online portálu. Platby prostřednictvím národního portálu (www.bahrain.bh), kartou, bankovním převodem apod.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Podle statistik DG Trade, v roce 2020 pocházelo z EU-27 až 17% zboží dovezeného na Bahrajn a EU byla pro Bahrajn největším dovozním partnerem (tradičně největším dovozním trhem jsou pro Bahrajn Spojené arabské emiráty, ale pandemický rok 2020 byl výjimkou). Naopak do EU-27 směřovalo 4% bahrajnského exportu a EU byla na pátém místě zemí, do nichž směřovalo zboží z Bahrajnu. Při obchodu s Bahrajnem dosáhla EU výrazného přebytku 1,1 mld EUR. V roce 2020 vyvezla EU zboží za 1,8 mld EUR (především základní kovy a výrobky z nich 67% a minerální paliva a maziva 24%) a dovezla za 0,7 mld EUR (stroje 32% a dopravní prostředky 16%).

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	1 622,2	1 824,3	1 832,1	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	1 158,3	853,4	723,1	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-463,9	-970,9	-1 109,0	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Bahrajn představuje pro ČR poměrně malý trh s 1,6 mil obyvatel a přesahem na trhy sousedních zemí GCC. V roce 2020 byl Bahrajn dle pořadí velikosti naším 94. exportním trhem. ČR vyvezla v roce 2020 na Bahrajn zboží za 0,4 mld Kč (především počítačové komponenty, el. rozvaděče, osobní automobily, netkané textilie, ventily, stroje a soustruhy) a dovezla za 0,2 mld Kč (především hliníkové slitiny a procesory).

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,7	0,8	0,4	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,4	0,2	0,2	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,4	-0,6	-0,2	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

EU dlouhodobě usiluje o uzavření komplexní dohody o volném obchodě se sdružením zemí GCC. Jednání však stojí na mrtvém bodě. Při absenci této dohody uzavírají jednotlivé členské státy s Bahrajnem dohody bilaterální (hospodářské, investiční a daňové).

Smlouvy s ČR

ČR uzavřela s Bahrajnem dohodu o zamezení dvojímu zdanění (59/2012 Sb) a ochraně investic (117/2009 Sb).

Další bahrajnské dohody

Bahrajn má uzavřeny obchodní dohody - FTA s 22 zeměmi, investiční dohody s 34 zeměmi a daňové dohody se 41 zeměmi. Dohody uzavírá bilaterálně či prostřednictvím GCC. Pokud tedy česká firma lokalizuje výrobu do Bahrajnu, může se tam vyrobené zboží volně prodat na trzích GCC, GAFTA, tří zemí EFTA (NOR, ICE a CHE) do Singapuru či USA.

3.3 Rozvojová spolupráce

Bahrajn nespadá do kategorie zemí, která by byla příjemcem rozvojové pomoci. Jinou kategorií představuje pomoc poskytovaná Bahrajnu např. z USA, která je zaměřena především na sektor bezpečnosti. V roce 2020 poskytl USA projekty v hodnotě 0,56 mil USD.

Na druhou stranu Bahrajn se neobjevuje ani mezi významnými poskytovateli rozvojové pomoci, i když v minulosti můžeme zaznamenat některé ojedinělé případy např. v rámci skupiny arabských států (pomoc Mali, Iráku apod.).

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Perspektivní položky vývozu představují dodávky do tří nosných odvětví bahrajnského hospodářství, tj. ropný průmysl, bankovníctví a turistický ruch. Na Bahrajn se nejvíce dovážejí strojní a elektrotechnická zařízení, dopravní prostředky, potraviny, chemikálie, železárenské výrobky a textil. Tato odvětví jsou perspektivní i pro české vývozce. Stabilními položkami českého vývozu jsou rozvaděče, svítidla, osobní automobily, pc komponenty, cukr, kompresory, sklo.

► Perspektivní obor 1

► Perspektivní obor 2

► Perspektivní obor 3

► Perspektivní obor 4

► Perspektivní obor 5

► Perspektivní obor 6

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Kulturní zvyklosti a pravidla pro obchodní jednání se nikterak neliší od toho co platí pro jiné země GCC či arabské země. Je potřeba respektovat tradiční arabsko/muslimské zvyky. Anglický jazyk je běžným prostředkem komunikace při obchodním jednání.

4.2 Oslovení

Doporučujeme požádat o osobní schůzku a přitom předat partnerovi základní prospekt firmy v arabštině. Dnes je v ČR již celá řada profesionálních překladatelských agentur, které dokáží připravit základní prospekt v kvalitní arabštině s poměrně malými náklady. Podrobnější prospekt je pak již možné předat v angličtině. V současné složité covidové době je možné k prvnímu kontaktu využít, e-mail, telefon či video-hovor.

4.3 Obchodní schůzka

Je vhodné, aby partner měl dostatečné informace o české firmě a projednávaném obchodním záměru včas před navrhovaným termínem setkání. Při následné komunikaci je vhodné použít telefon, neefektivněji pak WhatsApp. Bahrajnci sami preferují zasílání hlasových zpráv přes tuto aplikaci. Pokud již v Bahrajnu máte kontakty, je možné je požádat o představení. Je vhodné partnera obdarovat. Vhodným dárkem je především český křišťál či cokoliv, co může dát partner na odiv, např. hodnotné pero, manžetové knoflíčky (nikoli dárky s náznaky náboženské symboliky či nedostatečně oděnými ženami, vážná hudba je dárkem pouze pro partnera, o kterém víte, že jej ocení).

V Bahrajnu je primární osobní kontakt. Velmi důležitá je tedy osobní přítomnost při uzavírání obchodu. Pravidelná osobní setkání jsou absolutně nezbytná pro získání důvěry partnera a pro zdárné uzavření obchodu. Pro navázání prvního kontaktu je vhodný formální dopis. Nejjistější cesta k získání rychlé odpovědi je zaslání hlasové zprávy přes WhatsApp.

Na začátku je dobré oslovovat partnery jejich příjmením (obecně: "jméno" bin "jm.otce" al "příjmení", tedy Mr. "příjmení") a rychle přejít na křestní jména. Je také vhodné použít profesních titulů (Dr. Prof., Mr. Chairman apod.). Při výměně vizitek je vhodné přijmout vizitku pravou rukou a pozorně ji prostudovat. Je nutné se vyhnout levé ruce, která je považována za nečistou. I přesto, že jednání budou probíhat v angličtině, je zdvořilé pozdravit arabsky, tedy Salam Alejkum („mír s Tebou“), potažmo na takovýto pozdrav od partnera odpovědět Alejkum Salam. Méně formální rozloučení zní Másalama. V případě pracovního oběda či večere v restauraci či domácnosti je typické uvítací občerstvení tmavá trpká káva dolévaná do malého šálku, sladký čaj a někdy také datle či halwa. Nejslušnější je si kávu nechat nalít, ale ne více než třikrát. Šálek se drží pravou rukou. Stejně tak se jídlo konzumuje pouze pravou rukou, pokud je podáváno jídlo tradičním arabským způsobem bez přiborů (stoluje se obvykle na zemi). Jakékoliv nápoje se konzumují též pravou rukou. Jednání Je vhodné směřovat do dopoledních či večerních hodin. Není vhodné jednání protahovat nad obvyklou pracovní dobu, tj. 14:30 hod. Na druhou stranu je bahrajnský partner ochoten jednat při večeri v pozdních hodinách. Bahrajnci většinou nepřerušují jednání kvůli modlitbám, avšak pokud partner o přerušování požádá, je vhodné to respektovat. O postním měsíci ramadánu veškerý společenský i pracovní život probíhá až po setmění. V tomto měsíci se Bahrajnci obvykle věnují rodinným setkáním, je lépe nesměřovat obchodní jednání do tohoto měsíce, a to včetně následných svátků Eid al Fitr a Eid al Adha. V letním období se obchodní život utlumuje na minimum. Naopak cestu partnera na dovolenou do Evropy lze využít i ke krátkému pracovnímu setkání. Je třeba brát na zřetel, že v arabských zemích je vzájemný rozestup komunikujících osob kratší než v Evropě. Dlouhé držení ruky hostitelem při vítání je výraz pohostinnosti. Může dojít i k tomu, že Vás Bahrajnský partner provází společností a drží Vás za ruku. Vysloveným

projevem přátelství je objetí s krátkým dotekem oběma tvářemi. V případě, že se ženy účastní jednání, je vhodné při představování počkat, zda žena ruku nabídne. V opačném případě ženu je možné pozdravit s položením pravé ruky na srdce.

Bahrajnští obchodníci mají dobře vyvinutý smysl pro kvalitu nabídky a přiměřenost ceny. Když se partner pro nabídku nebo projekt nadchne, lze očekávat tlak na rychlé dodání a započítí práci. Řada Bahrajnců ráda vyřizuje věci, jakmile jsou zmíněny. Není výjimkou, že partner během jednání volá svým kontaktům pro doplňující informace, či aby vydal pokyny. Po skončení jednání se však tato spontánnost vytrácí a je vhodné se s následnými kroky pravidelně připomínat.

Při jednání s partnerem je zvykem nejprve zahájit rozhovor obecnými tématy, např. o počasí, o sportu, o významných událostech v zemi či světě. Vhodným tématem není náboženství. Fáze „Small Talk“ bývá obecně delší, než tomu bývá v Evropě. Je dobré přistupovat k jednání pozitivně, zdržet se přímé kritiky a nenechat se unést emocemi, dochází okamžitě ke „ztrátě tváře“ a vzniklé škody se jen velice obtížně napravují. Rozšířenost angličtiny je značná. Bude-li nutné použít tlumočníka, partneři to obvykle indikují. Jednání se často vrací již k uzavřeným tématům za účelem vyjednání lepších podmínek. Fáze nezávazného hovoru se nachází jak na začátku, tak na konci jednání a je delší, než jsme zvyklí. Obchodní jednání je v první řadě společenským aktem, až v druhé řadě obchodní záležitostí. Není tedy dobré na rychlost jednání tlačit, český protějšek by se měl adaptovat na místní tempo jednání.

Bahrajn je muslimskou zemí, alkohol je však k dostání i v některých hotelích a restauracích. Téma alkoholu není vhodné vznášet, je lepší počkat, zda si partner alkoholický nápoj objedná. Při obchodních jednáních raději nedoporučujeme alkohol nabízet. Je dobré se vyvarovat jakékoli kritiky poměrů a způsobu života v Bahrajnu. Dále není dobré jakkoli kritizovat náboženství, nejlépe se zcela vyhnout náboženským a politickým tématům. Pokud přijde na náboženství řeč, je vhodné zapřít případný ateismus. Křesťanství je chápáno jako náboženství jednoho Boha a Knihy, což je přijatelné, ateismus nikoli.

Etiketa oblékání na pracovní jednání se v zásadě neliší od evropské, tedy oblek s kravatou, při významných jednáních či večerních příležitostech tmavý oblek; u žen standardní oblečení spíše konzervativního střihu, bez hluboké dekoltáže a neodhalující ramena.

Počet členů týmu závisí především na velikosti české firmy. V ideálním případě by měl být složen z obchodního ředitele a alespoň jednoho technického pracovníka, který je schopen podat podrobné informace o technických detailech produktu. Věk a genderové složení týmu nehraje zásadní roli, přesto je stále u konzervativnějších partnerů (resp. pokud si nejsme jisti jejich názory) výhodou, pokud s nimi jednájí muži.

V Bahrajnu je možné být pozván do domu nebo na farmu partnera za městem. Jedná se o součást širokého pojetí pohostinnosti, které je bahrajnské kultuře vlastní. Stejně tak je poměrně běžné pozvání do restaurací či soukromých klubů již v raných fázích obchodního vztahu. Je vhodné partnera obdarovat. Obchodníka nesmí překvapit, pokud při takové příležitosti pozná celou širokou rodinu a širší management firmy. Na farmě se pak může stát, že se na „exotickou“ návštěvu přijedou podívat i sousedé. Je vhodné při návštěvě bahrajnského partnera v ČR tuto laskavost oplátit, bude to oceněno.

4.4 Komunikace

Je dobré mít na jednání tlumočníka, obzvláště pokud se jedná o první schůzku a nejste si jisti úrovní angličtiny vašeho obchodního partnera. Znalost angličtiny je však mezi Bahrajnci velmi rozšířená. Většina z nich vystudovala školy ve Spojeném království či v USA.

Komunikační tabu představují vesměs jiná náboženství, ateismus, nahota/oplzllost, alkohol, politické názory či kritika politických poměrů v zemi, kritika krále či členů královské rodiny apod. Člověk by se neměl na jednání rozčilovat či zvedat hlas, neboť tím v arabském světě ztrácí tvář v očích arabských partnerů.

Stejně jako v ostatních zemích GCC je poměrně časté využívání komunikačních aplikací na mobilních telefonech. Velmi rozšířená je zasílání hlasových zpráv (ne psaných) po WhatsAppu apod.

4.5 Doporučení

Základní zásady při jednání s bahrajnskými partnery, jejichž respektování napomůže prosazení obchodního záměru:

- 1 Navázat s partnerem osobní vztah (zjistit jeho záliby, pozvat jej do ČR, zde se mu rádně věnovat).
- 1 Vždy se usmívat, být zdvořilí a příjemní.
- 1 Nestěžovat si kvůli maličkostem.
- 1 Kritiku udělat nepřímou a vyhnout se konfrontaci.
- 1 Nikdy nedávat najevo rozčilení – hrozí ztráta respektu partnera.
- 1 Nesnažit se očividně o získání výhody před partnerem – je třeba být kooperativní a spolupracovat. Jedna vyhraná bitva může někdy prohrát válku.
- 1 Nespěchat. Pozvolné jednání od obecných věcí ke konkrétním pomůže partnerovi lépe se vyznat v návrzích. Jednáním a vzájemnému

- poznávání obchodních partnerů je třeba věnovat čas.
- 1 Počítat s průtahy či náhlými změnami programu - zakalkulovat je do programu.
  - 1 Dobře připravit projekt a být v argumentaci konkrétní. Bahrajnci mívají dobrý přehled o konkurenčních projektech (výrobcích) a v oceňování výhod jsou velmi pragmatičtí.
  - 1 Vždy kalkulovat se slevami, provizemi a průtahy při placení. Cenotvorba je ovlivněna místními kulturními pravidly, kdy je zvykem ustupovat s vyšší celkové ceny postupně a vždy si nechávat ještě prostor pro případné dodatečné ústupky. Smlouvání zábavnou formou je v arabském světě kulturní společenskou povinností a sportem, pokud v tomto světě s obchodníkem nesmlouváte - partnera urazíte.
  - 1 Svědomitá následná komunikace je nezbytností.
  - 1 V pozdější fázi je dobré zvážit otevření místního zastoupení, nejlépe formou Joint Venture. Větší šanci na účast v projektech mají firmy schopné v místě poskytnout i poprodejní servis. Místní přítomnost je v očích Bahrajnců také známkou solidnosti a dosažitelnosti.

4.6 Státní svátky

Přehled svátků v roce 2021

- 1 1. ledna 2021 Nový rok
- 1 1. května 2021 Den práce
- 1 13.- 15. května 2021 Eid Al Fitr
- 1 20.-22. července 2021 Eid Al Adha
- 1 9. srpna 2021 Al Hijra Nový rok
- 1 17.-18. srpna 2021 Ashoora
- 1 18. října 2021 Prorokovy narozeniny
- 1 16. – 17. prosince 2021 Státní svátek

Některé svátky nejsou vázané na konkrétní den. Zejména muslimské svátky mohou být odvislé od viditelnosti měsíce a budou se v jiných letech lišit.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Investiční centrum je jednotným místem pro založení firmy v Bahrajnu. Další informace o formulářích, možnostech registrace a licenčních požadavcích pro nové společnosti najdete na stránce <https://www.moic.gov.bh>. Pečlivě vybraný místní partner Vám může pomoci v oblasti reklamy, propagace a cen. Osobní vztahy mohou zvýšit obchodní vyhlídky Vaší společnosti. Důležité je také udržování obchodních vztahů s pravidelnou komunikací a osobním kontaktem.

Bahrajn je považován za jednu z nejotevřenějších ekonomik v regionu Blízkého východu a severní Afriky (MENA). Díky několika dohodám o volném obchodu, vynikající infrastruktuře a silným finančním institucím je Bahrajn také dobrým místem pro návaznou expanzi na další regionální a mezinárodní trhy. Bahrajn umožňuje stoprocentní zahraniční vlastnictví firmy či pobočky, nemá žádná omezení co do repatriace kapitálu, zisků nebo dividend. The Heritage Foundation zařadila Bahrain jak 63. nejsvobodnější ekonomikou (index ekonomické svobody 2020). Bahrajn je na 43. místě ze 190 zemí v indexu Světové banky „Doing Business 2020“. InterNations v roce 2019 zařadila Bahrajn jako sedmou nejpříznivější destinaci na světě pro zahraniční zaměstnance.

Ačkoli se od zahraničních společností nevyžaduje, aby měli místní partnery, místní podnikatelé se silnými vládními kontakty mohou někdy ovlivnit vládní rozhodování. Interpretace a aplikace zákona se někdy liší podle ministerstva a může záviset na postavení a vztazích místního partnera investora. „Bahrainizace“ pracovní síly - systém kvót, který vyžaduje minimální procento bahrajnských státních příslušníků - může někdy vést ke zpožděním a nejasnostem ohledně vydávání a obnovování pracovních povolení. Mnoho z největších infrastrukturních projektů v Bahrajnu je financováno bohatšími bahrajnskými sousedy z GCC prostřednictvím takzvaného stabilizačního fondu GCC. Ačkoli jsou tyto projekty zadávány prostřednictvím výběrového řízení v Bahrajnu, konečná rozhodnutí jsou přijímána zemí, která projekt financuje. Od roku 2019 rostou ceny elektřiny.

Bahrajn uplatňuje společný celní tarif (CET) ve výši 5% na téměř veškeré dovážené zboží (s výjimkou zboží vyrobeného v regionu GCC a v zemích s FTA), papír a hliník je při dovozu do Bahrajnu zatížen 20% clem, alkohol 125% a tabákové výrobky 100% clem. Pro řadu dovážených položek je vyžadován souhlas (No Objection Certificate) příslušného úřadu. To se týká např. zvířat, hnojiv, insekticidů a fungicidů, masných výrobků, ryb a mořských plodů, ovoce a zeleniny, rostlin, radioaktivních látek, potravin, léčiv, ethylalkoholu, isopropanol, čtyřkolových mini aut, pout ze železa a oceli, zbraní, střeliva, výbušnin a vojenské výzbroje, časopisů, tištěných publikací, filmů, videa, optických a magnetických audiovizuálních médií, zboží porušujících práva duševního vlastnictví, telekomunikačních, rozhlasových a televizních přijímacích a vysílacích zařízení.

Dovozci nebo jejich místní zástupci musí před dovozem zboží do Bahrajnu vyplnit celní prohlášení pomocí systému celního odbavování eCAS (<https://www.bahraincustoms.gov.bh/en/commercial-import>). Dovozci by měli zvážit použití registrovaného clearingového agenta s licenci, aby bylo zajištěno, že jsou dovozní postupy dokončeny rychle. Po vyplnění prohlášení v eCAS se uhradí clo, na celním místě se úředníkovi předkládají následující dovozní dokumenty:

- 1 Formulář prohlášení
- 1 Dokumentace od dopravce pro dovozce (s platnou obchodní registrací)
- 1 Tři kopie faktur od vývozce adresovaných dovozci
- 1 Dvě kopie balicího listu (s údaji o hmotnosti, balení a klasifikaci zboží pro každou jednotlivou položku v zásilce)
- 1 Originál osvědčení o původu z obchodní komory země původu

- 1 Kopie pojistné smlouvy
- 1 Konosament (B/L, náložný list, Bill of Lading)
- 1 Dovození povolení příslušného orgánu pro dovoz kontrolovaného zboží
- 1 Bankovní záruka (pokud existuje)
- 1 Statistické prohlášení, pokud je konečné místo určení zboží v zemích GCC.

Poté se uhradí příslušné poplatky za manipulaci s nákladem a domlouvá se přesun nákladu na přepážce provozovatele přístavu. Provozovatel přístavu přesune kontejner na příslušné kontrolní místo, celní orgány provedou kontrolu zboží (podle svého uvážení). Zboží bude odbaveno a bude mu umožněno opustit celní místo. Pokud jde o potraviny, celní předpisy Bahrajnu vyžadují, aby dovozci předložili osvědčení výrobce o tom, že zboží neobsahuje cyklamáty. Všechny produkty arabského původu, které jsou dováženy na základě úmluvy o usnadnění a obchodní výměně mezi arabskými zeměmi, jsou recipročně osvobozeny od cel při předávání uznávaného osvědčení o původu.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Investiční centrum je jednotným místem pro založení firmy v Bahrajnu. Další informace o formulářích, možnostech registrace a licenčních požadavcích pro nové společnosti najdete na stránce <https://www.moic.gov.bh>.

Pečlivě vybraný místní partner Vám může pomoci v oblasti reklamy, propagace a cen. Osobní vztahy mohou zvýšit obchodní vyhlídky Vaší společnosti. Ačkoli se od zahraničních společností nevyžaduje, aby měli místní partneři, místní podnikatelé se silnými vládními kontakty mohou někdy ovlivnit vládní rozhodování. Interpretace a aplikace zákona se někdy liší podle ministerstva a může záviset na postavení a vazbách místního partnera investora. Zákon upravující vztah mezi bahrajnským obchodním zástupcem a zahraničním zmocněncem je zákon o obchodních agenturách vyhlášený legislativním výnosem č. 10 z roku 1992 a jeho prováděcími předpisy, tj. ministerským nařízením č. 2 z roku 1993. Tento předpis byl změněn legislativním výnosem č. 8 z roku 1998 a legislativním nařízením č. 49 z roku 2002 (tj. „zákon o agenturách“).

V úvahu připadá také možnost založit společný podnik, např. "sro". Dohoda o společném podnikání musí specifikovat práva a povinnosti stran a určovat rozdělení zisků a ztrát. Vztahy stran se řídí zakládajícími dokumenty, ty však nesmí být v rozporu se zákony Bahrajnu. Jakéhokoli místního partnera je nutné předem prověřit, mimo jiné také např. zkontrolovat IČ společnosti prostřednictvím obchodního registračního portálu vlády Bahrajnu, (www.sijilat.bh).

5.3 Marketing a komunikace

Bahrajn je celosvětově na čtvrtém místě v počtu uživatelů internetu s mírou penetrace 99,7% a snadný přístup k sociálním médiím a online platformám. Tradiční reklamní metody však zůstávají v Bahrajnu využívány, například tištěné reklamy v místních novinách a časopisech, veletrhy a výstavy, vývěsní bannery a billboardy. Reklama je možná také v bahrajnské televizi a rádiu. Mnoho podniků distribuuje letáky v obytných čtvrtích. Je také možné inzerovat prostřednictvím textových zpráv v mobilních sítích. Mezi hlavní poskytovatele mobilních telefonních služeb patří Batelco, STC a Zain. Bahrajn pravidelně pořádá veletrhy, které dovozcům a distributorům poskytují dobré příležitosti pro uvádění na trh. V reklamě na Bahrajnu nejsou přípustné: obnaženost a pornografie, politický a církevní obsah, cokoli, co by se mohlo přičítat názorům či zájmům královské rodiny.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Bahrajn je členem WTO od roku 1995. Bahrajnská vláda podepsala Bernskou úmluvu (ochrana literárních a uměleckých děl), Pařížskou úmluvu o ochraně průmyslového vlastnictví, ratifikovala revidované právní předpisy v rámci WTO / TRIPS. Země je členem WIPO (World Intellectual Property Organization), připojila se ke k její "Copyright Treaty" i k "Performances and Phonograms Treaty".

Práva duševního vlastnictví v Bahrajnu jsou chráněna následujícími vnitrostátními zákony:

- 1 Zákon o ochranných známkách č. 11 z roku 2006
- 1 Zákon o patentech a užitných vzorech č. 1 z roku 2004, ve znění zákona 14 z roku 2006
- 1 Zákon o průmyslových vzorech č. 6 z roku 2006
- 1 Zákon o designu integrovaných obvodů č. 5 z roku 2006
- 1 Zákon o autorských právech a dalších právech č. 22 z roku 2006
- 1 Zákon o obchodním tajemství č. 7 z roku 2003, ve znění zákona č. 35 z roku 2005

V zájmu ochrany duševního vlastnictví příslušné bahrajnské instituce provádí inspekce, zavírají provozovny a zlepšují všeobecné povědomí.

Každý podnik by měl mít celkovou strategii na ochranu práv duševního vlastnictví. Vaše práva musí být registrována a vymáhána v Bahrajnu podle místních zákonů. Neexistuje nic jako „mezinárodní autorská práva“, která ochrání jeho majitele po celém světě. Společnosti by proto před zavedením produktů měly zvážit, jak získat patentovou a ochrannou známku. Duševní vlastnictví je primárně soukromým právem a ČR nemůže vymáhat práva za soukromé osoby v Bahrajnu. Držitelé práv sami zodpovídají za registraci a ochranu svých práv. Společnosti mohou využít místní právníky či konzultanty pro oblast duševního vlastnictví. V Bahrajnu neexistují žádné specializované soudy pro duševní vlastnictví. Držitelé práv k duševnímu vlastnictví mohou u soudu podat návrh na zastavení nebo zabránění porušování svých práv. Trestem je pokuta nebo vězení, zadržení a zničení padělaného zboží.

5.5 Trh veřejných zakázek

Bahrajn má zákon o veřejných zakázkách z roku 2002. Všechny významné projekty a vládní akvizice v hodnotě nad 10 000 BHD (26 667 USD) jsou publikovány na webových stránkách BTB "www.tenderboard.gov.bh" respektive "https://etendering.tenderboard.gov.bh/Tenders/publicDash", nutná registrace. Řízení jsou zveřejněna v angličtině a arabštině. Smlouvy se obecně, ale ne nutně, zadávají těm, kdo nabízejí nejnižší cenu. Místní zástupce může poskytnout cenné rady ohledně ceny, načasování a klíčových kontaktů. Zvláštní kategorií jsou zakázky v zájmu národní bezpečnosti Bahrajnu, kde se bez místního zástupce zřejmě neobejde. Bahrajn není signatářem Úmluvy OECD o boji proti úplatkům.

U veřejných řízení je na webových stránkách BTB zveřejněn automatický nabídkový inzerát, u uzavřených VŘ se vybraným dodavatelům zasílají automatické e-mailové pozvánky. Registrovaní dodavatelé si mohou zakoupit a stáhnout zadávací dokumentace elektronicky. Uchazeči pak podávají své nabídky ve stanovené době od neděle do středy. Nabídky přijaté po uzavření nebudou přijaty. Otevírání nabídek se provádí za přítomnosti členů BTB či dané komise. Jakmile je nabídka otevřena, ceny se zobrazí online na webových stránkách BTB. Nabídky jsou přijaty, pokud odpovídají požadavkům zadávací dokumentace a obsahují všechny požadované dokumenty a přílohy. Důvodem odmítnutí nabídky jsou

- 1 nezakoupení zadávací dokumentace, popř. lišící se jméno kupujícího
- 1 formulář č. (TB 02) není přiložen
- 1 originál počátečního dluhopisu není přiložen
- 1 počáteční dluhopis nemá správnou formu podle rozhodnutí BTB č. (3) z roku 2004 a zadávací dokumentace
- 1 počáteční dluhopis obsahuje nesprávné informace či neodpovídá požadavkům

Všechny platné nabídky jsou poté předloženy nakupujícímu orgánu či jiné komisi, která vydá doporučení. Konečné rozhodnutí přijmou členové BTB či původní k tomu určená komise. Výsledek je publikován v úředním věstníku.

Projekty financované z plánu rozvoje GCC mohou podléhat pravidlům země GCC, která projekt financuje. Kromě několika klíčových ropných a plynárenských projektů nabízí bahrajnská vláda řadu obchodních příležitostí, zejména v oblasti nemovitostí a bydlení, energetiky a obnovitelných zdrojů energie, dopravy a veřejných prací a výroby.

Bahrajnské offshore banky mají bohaté zkušenosti s poskytováním syndikovaných půjček pro větší projekty, včetně velkých investic do infrastruktury. Bahrajnská rozvojová banka (BDB) podporuje průmyslový rozvoj v Bahrajnu. BDB také půjčuje finanční prostředky na místní projekty, které považuje za prioritní. Prostředky BDB jsou alokovány za tržních podmínek a jsou k dispozici zahraničním investorům. Úvěrové podmínky jsou variabilní, ale obvykle omezené na deset let s maximální dobou odkladu dva roky.

Obecné fungování tendrů, pravidla pro přihlášení, financování, dokumentace, důležité odkazy na příslušné autority.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Nejběžnější způsoby platby při dovozu zboží na Bahrajn z USA jsou údajně otevřený účet (55%) a akreditiv (32%). Je však potřeba postupovat velmi obezřetně, partnera dobře prověřit, využít právních služeb a proti pochybení se zajistit. Nejlepší je proto vždy platba předem či akreditiv.

Vzhledem k odlišnému právnímu systému v zemi a nákladnosti soudních a arbitrážních procesů se doporučuje urovnat případné spory dohodou stran. Pokud to není možné (není vůle), je nezbytné spor řešit pomocí soudu nebo arbitráže. Pokud se strany rozhodnou řešit spor prostřednictvím bahrajnského soudu, řeší se případ podle místního obchodního a civilního práva, které vychází z práva britského a zahrnuje prvky egyptského práva. Místní firmy jsou na zahrnutí arbitrážní doložky s příslušností k mezinárodní arbitráži do smluv zvyklé. Kromě mezinárodní arbitráže lze spory řešit i prostřednictvím místních arbitráží, které v případě, že se jedná o mezinárodní spor, aplikují mezinárodní

arbitrážní právo UNCITRAL, např. Bahrain Chamber for Dispute Resolution (BCDR), či GCC Commercial Arbitration Center..

Bahrajn je členem Mezinárodního centra pro urovnávání investičních sporů, které řeší spory mezi investorem a státem či mezi státy. ČR má s Bahrajnem podepsanu Dohodu o podpoře a ochraně investic, jejíž arbitrážní doložka řeší možnosti případných sporů mezi oběma státy, či soukromými subjekty jednoho státu a státem druhé strany. Neřeší však spory mezi investory navzájem. Spor je možné řešit pomocí českého soudu, či české nebo zahraniční arbitráže.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza vystavuje velvyslanectví Bahrajnu nebo pasová kontrola na bahrajnských hraničních přechodech. Existuje více druhů vstupních víz. Podrobnosti o bahrajnských vízech jsou uváděny na webu Ministerstva zahraničních věcí ČR. Pro vstup a pobyt na území cizího státu musejí občané ČR splňovat podmínky stanovené jeho zákony. Ke sdělování aktuálních podmínek vstupu a pobytu na území cizího státu je příslušný zastupitelský úřad daného státu.

Bahrajn nemá zřízení zastupitelský úřad v České republice. V otázce víz a případných dalších informací je nutné se obracet na nejbližší zastupitelský úřad Bahrajnu, a to v Německu na adrese Klingelhöfer Strasse 7, D-10785 Berlin, Bundesrepublik Deutschland, tel.: 0049 30 86877777, fax: 0049 30 86877788.

Na Bahrajnu je možné pronajmout si automobil hned na letišti, funguje zde síť MHD, hotelové ubytování je běžně dostupné, platit je možné platebními kartami. Od pozdního podzimu do jara je podnebí na Bahrajnu mírné s občasnými přeháňkami a vichřicemi. V létě panují dusná vedra bez srážek, ale s velmi vysokou vlhkostí vzduchu. Riziko infekčních onemocnění a kriminalita jsou nízké.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

O zaměstnávání občanů z ČR je na Bahrajnu poměrně velký zájem zejména ve zdravotnictví, nicméně možnosti jsou omezeny počtem příslušných kapacit. Nutnou podmínkou pro práci v Bahrajnském království je obstojná znalost angličtiny. Základní podmínkou zaměstnání na Bahrajnu je patronát zaměstnavatele, tzv. sponzora. Pracovní smlouvy jsou obvykle jedno- až dvouleté a při spokojenosti zaměstnavatele je obvykle nabízeno další jednoleté prodloužení. Zaměstnavatel je povinen zaměstnance zdravotně pojistit. Doba dovolené se obvykle pohybuje mezi 40 až 49 dny, do nichž se započítávají i víkendy (pá,so) či svátky (eidy). Je obvyklé, že sponzor poskytuje zaměstnanci ubytování (vč. nákladů na spotřeby energií) a dopravu na pracoviště. Pokud není sponzor schopen zajistit vlastní ubytování, dává zaměstnanci k dispozici jednorázovou sumu na ubytování. V případě středních a vyšších manažerských funkcí dává sponzor obvykle rovněž jednorázový příspěvek na pořízení automobilu. Sponzor zpravidla nekontroluje, zda jakýkoliv jím poskytnutý příspěvek zaměstnanec využil plně či jen zčásti. Sponzor rovněž poskytuje zaměstnanci minimálně jednu zpáteční letenku ročně pro cestu domů (v některých případech i finanční částku, jejíž přímé využití nekontroluje). Sponzor zajistí zaměstnanci dlouhodobé pracovní vízum a místní průkaz totožnosti. Podrobněji k zaměstnávání cizinců na portálu bahrajnské státní správy.

Místní zdravotní péče je na vysoké úrovni. Namnoze je zaměstnáván zahraniční personál, nemocnice jsou vybaveny soudobou technikou. Péče o cizince je v zásadě péčí placenou a je nutno si náklady refundovat u své zdravotní pojišťovny. Obecně neexistují žádné dohody o spolupráci zdravotních pojišťoven. Pro krátkodobý pobyt na Bahrajnu je vhodné uzavřít cestovní zdravotní pojištění.

5.9 Veletrhy a akce

Veletrhy na Bahrajnu jsou spíše regionálního významu, na významnější akce se jezdí do KSA a UAE. Většina Bahrajnských veletrhů probíhá v "Bahrain International Exhibition & Convention Centre (BIECC)" v hlavním městě Manamě.

K významnějším akcím patří (v BIECC, pokud není uvedeno jinak):

- 1 MEOS - Middle East Oil Show & Conference, každé dva roky čtrnáct dní v březnu
- 1 AUTUMN FAIR BAHRAIN Bahrain, každoroční veletrh spotřebního zboží devět dní v květnu
- 1 MIDDLE EAST PROCESS ENGINEERING CONFERENCE (MEPEC) veletrh s konferencí každé dva roky v říjnu
- 1 GEO veletrh geologických technologií s konferencí každé dva roky obvykle 4 dny v dubnu
- 1 JEWELLERY ARABIA každoroční veletrh pět dní v listopadu
- 1 TRANS MIDDLE EAST každoroční přehlídka přístavů a logistických služeb tři dny v lednu (ve vybraném hotelu)
- 1 MERTC každoroční přehlídka petrochemického průmyslu v únoru (ve vybraném hotelu)
- 1 BAHRAIN INTERNATIONAL GARDEN SHOW každoroční březnový veletrh

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

ZÚ Rijád: Saad Bin Gharir Street, Al-Nuzha District, 11693 Rijád P.O.B. 94305 T+966 114 503 617-8, F+966 114 509 879 M+966 505 410 531, riyadh@embassy.mzv.cz, Konzulární úsek consulate_riyadh@mzv.cz Ekonomický úsek commerce_riyadh@mzv.cz www.mzv.cz/riyadh

CzechTrade UAE: Michal Nedělka T+971 4 263 7380, M+971 504 509 941, Dubai World Trade Center 7th Floor - Office No.21 P.O.Box 9759 Sheikh Zayed Road DUBAI United Arab Emirates, michal.nedelka@czechtrade.cz www.czechtrade.ae

Zemědělský diplomat: Lukáš Zamrzla, T+971 502 309 663, M+420 602 768 207, Embassy of the Czech Republic, Marina Village, Villa A09, Breakwater Area, P.O.Box 27009, United Arab Emirates, lukas.zamrzla@mze.cz, lukas_zamrzla@mzv.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

mezinárodní předvolba Bahrajnu z ČR – 00973

- 1 policie – 999
- 1 dopravní nehody – 688888
- 1 pobřežní hlídka – 700000
- 1 informace o místních telefonních číslech – 181
- 1 informace o mezinárodních telefonních číslech – 191
- 1 mezinárodní telefonické hovory – 151
- 1 poruchy elektřiny – 241111
- 1 poruchy dodávek vody – 727500
- 1 informace o leteckých spojích – 325555
- 1 informace o počasí – 268700
- 1 obecné informace – 881111

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Webové stránky a kontakty na všechna ministerstva, vládu, prezidenta, místní hospodářské komory a dále na zvážení dle země (např. hlavní média, centrální banka, ekonomické analýzy, daňová správa...)

Statistické přehledy

- 1 <https://www.cbb.gov.bh/> – bahrajnská centrální banka
- 1 www.mofne.gov.bh – bahrajnské ministerstvo financí
- 1 www.bahrain.gov.bh – bahrajnská státní správa

Významné adresy

- 1 www.bahrainedb.gov.bh – bahrajnská agentura na podporu investic (Economic Development Board / EDB)

- 1 <https://www.bcci.bh/en> – bahrajnská obchodní a průmyslová komora (Bahrain Chamber of Commerce & Industry / BCCI)
- 1 www.bahrainexhibitions.com – Úřad pro cestovní ruch a výstavnictví
- 1 www.bahraincustoms.gov.bh – bahrajnská celní správa (Bahrain Customs)
- 1 <https://www.bahrainbourse.com/> – bahrajnská burza – (Bahrain Stock Exchange / BSE)
- 1 <https://www.npra.gov.bh/en/> – oddělení Ministerstva vnitra zabývající se vízy, cestovními doklady a imigrací (NPRA)

Nejdůležitější internetové zdroje informací

- 1 www.bahraincustoms.gov.bh – bahrajnská celní správa
- 1 www.bahrainembassy.org – velvyslanectví Bahrajnu v USA

Různé

- 1 www.gcc-sg.org – organizace arabských států Perského zálivu
- 1 www.isdb.org – rozvojová banka islámských zemí
- 1 www.meed.com – ekonomický týdeník pro Blízký východ